

**Oppsummering etter Fellesmøtet
i Sikkilsdalen 10.-11.august 2009**

Følgende organisasjoner deltok:

Det Norske Travelskap(DNT), Landslaget for N/L-hest (N/L), Norges Fjordhestlag(NF), Landslaget for dølehest(LD), Norsk Ponniavlsforening(NPA), Norsk quarterhest forening (NQHA), Norsk Islandshestforening(IS)

I tillegg deltok Hanne Fjerdingsby Olsen og Nils Ivar Dolvik fra avlsrådet, Tore Kvam, Cecilie Bråthen, Solveig Wisløff og Jorunn Ballangrud fra adm. på Norsk Hestesenter. Inge Kringeland leder i avlsrådet ledet møtet.

Tore Kvam ønsket velkommen og presenterte en del statistikk. Det er grunn til bekymring når det gjelder bedekningstall for de særnorske raser. Bruk og marked er viktig. Stikkordet er: **Etterspørsel**

Deretter kom representantene fra de ulike organisasjonene med en kort presentasjon av situasjonen i sin organisasjon.

Presentasjon av deltagere og organisasjoner:

DNT v/Jostein Rekstad (formann i avlskomiteen i DNT og nyvalgt inn i avlsrådet NHS) .

Det omsettes for 3,7 milliarder årlig i hestespill. Totalt 23000 travere. I 2008 var det en økning på 13,8% i totalisatorspill. Antall startende hester i 2008 var 5836 stk.

Det er ikke lenger 50/50 fordeling når det gjelder løp for kald og varmbloods. Er nå flere løp for de varmbloodige. DNT har satt i verk ulike stimuleringstiltak for norskfødte; mønstringsløp, DNT's vårserie, økning i oppdretter premier for varmblood, derbyauksjon og flere løp for norskfødte.

Norsk ponniavlsforening v/ Hans Sørum. Har fått godkjent rasebeskrivelse for flere nye raser, Fell, Dale, Highland, Welsh partbreed og Miniatur.

7200 avlsregistrerte renrasede ponnier. Norskfødte sportsponnier har gjort det bra i sporten.

NPA- påmelding til utstillinger og konkurranser direkte på nettet, og resultater direkte ut fra arrangementet.

Viktig at oppdrettere er markedsorienterte. Ponniene må forberedes bedre for salg. "Ponni-pool" samarbeide mellom oppdrettere og ryttere uten ponni – øker verdien betraktelig for ponniene.

Landslaget for N/L-hest v/Hans Erling Moholt. Landslaget har egen hesteliste som er veldig bra oppdatert. Noe nedgang i antall bedekninger 270-211 (2008). Føllprosent på 75%. Stor fargevariasjon i rasen.

Landslaget for fjordhest v/Kristian Bakken. 1200 medlemmer. 5000 reg. fjordhester i Norge. Ca. 80.000 fjordhester rundt i verden. I 2009 har det blitt bedekt ca. 340 hopper, ca. 40 hingster som er brukt. Til sammenligning ble det i 1943 bedekt ca. 12000 fjordhopper.

Landslaget for Dølehest v/Åge Øibakken. Ca. 1000 medlemsskap som utgjør ca. 1250 medlemmer. Viktig at vi tar vare på kultur og tradisjon, men vi må også se framover.

Norsk Quarterhest forening v/Lars Østby Deglum. Foreningen ble startet i 2002. Ca. 4 mill. Quartere på verdensbasis og ca. 300 stk. i Norge. 4 kårede hingster og ca.15 føll i året. Mye import av

**Oppsummering etter Fellesmøtet
I Sikkilsdalen 10.-11.august 2009**

quartere. Pris for et føll i Norge ligger på ca. 40.000,- kr. NQHA er en 40%avlorganisasjon og 60%konkurrans org. Norge hevder seg bra i Skandinavia i konkurranse sammenheng.

Fokus unghest v/Hanne Fjordingby Olsen

Styringsgruppe: Kristian Bakken (leder), Åge Øibakken, Hans Erling Moholt og Hanne F. Olsen.
Arbeidsgrupper. Hanne F.Olsen, Berit Bergset, Birgit D.Nielsen og Lena R.Erfjord.

Egen hjemmeside: www.unghest.no

Ulike kursmoduler og bruksøvinger er utviklet. Det utbetales tilskudd til lokallag som arrangerer kurs, men rapportering må til for å få utbetalt pengene.

Et sentralt spørsmål er: Hvordan kan man evaluere effekten av "Fokus unghest"?

Forventet langtidseffekt .

- økt etterspørsel etter særnorsk
- betydelig bidrag til markedsføringen

Handlingsplan for de særnorske raser v/ Hanne F. Olsen

Hvordan øke markedet?

- 1.Øke populasjonsstørrelsen
- 2.Integrere avl og sport
- 3.Registrering av data
- 4.Begrense innavlsøkningen under seleksjon

Man må lære av islandshest.

Komme med en utdannet hest i markedet.

Utvikle en samlende sport for hver rase.

Må være klar over hva man måler.

Lynne kan være et konkurranse fortrinn for de norske rasene. Men hvor vanskelig er det å måle?

Danskene bruker pulsmåler på ridehest for å teste ut hvor fort de blir fortrolige i et fremmed miljø.

Hva som er best/godt lynne vil variere fra rase til rase etter bruksområde for rasen.

Utfordring- avlsframgang med begrenset innavlsøkning. Seleksjon etter kamikaze-modellen eller bærekraftig modellen.

Handlingsplan 2010-2015:

- Bør opprettes arb. grupper, drøftinger i organisasjonene.
- Bevisst markedsføring, tydelig mediestrategi, avklaring hvem gjør hva.
- Kombinere avl og sport
- Seleksjons- og paringsstrategier

Bedømming av islandshest gjennomgang v/Inge Kringeland

FIZO(handbok) – internasjonalt som alle bruker.

Nøkkelen til avlsframgang er å ha gode dyr på morsida.

BLUP- gir uttrykk for dyrets muligheter til å produsere gode avkom (avstamning, individ, avkom)

**Oppsummering etter Fellesmøtet
I Sikkilsdalen 10.-11.august 2009**

Norsk Varmblod v/Hilde Hauge

Orientering om avl, vektlegging og vurdering av ridehest. NV har nå ansvaret for Breeders alene.

Blup- baserer seg bl.a. på informasjon om slektninger. Hvor sikre kan vi være dette estimatet?

Sikkerheten til en avlsverdi er hvor sikkert estimatet dette er.

Korrelasjonene mellom egenskaper kan være positive eller negative.

Verdien av egenskapene i avlsmålet.

Arvegrad- hvor stor del som er arvelig.

Mye diskusjon omkring arvbarhet, innsamling av data m.m.

Tirsdag 11.august.

Gruppearbeid – særnorske raser

Diskusjonstemaer

1. Ta utgangspunkt i fjordhest, dølehest og/eller nordlandshest/lyngshest. Hva kan løftes fram som et konkurransefortrinn i markedet? Hva er felles for disse rasene, og hva er unikt? Hvordan kan dette benyttes i markedsføring av rasene? Gi eksempler på positiv markedsføring. Hvilken innsats kan lokallag/hovedorganisasjon/NHS gjøre?

a)Konkurransefortrinn

Helse, robuste, lite belastningsskader,

Familiehester – kan brukes av hele familien

Kultur, tradisjon, nasjonal følelse

Allsidighet

Stødige og godmodige hester

b). Hva er felles for rasene og hva er unikt?

Felles for rasene se ovenfor.

Bevaringsaspektet – viktig å ta vare på fargevariasjonene i rasene og bruke dette i markedsføringen

Størrelse – ulik størrelse på de 3 rasene

c)Vise hestene der hvor det er mulig, master for travløp, oppvisninger på ulike arrangement hvor det er andre publikumsgrupper.

d) Oppvisningstropp, mere aktiviteter/konkurranse i tilknytning til utstillinger.

2. Med utgangspunkt i oppgave 1), hvordan kan disse konkurransefortrinnene utnyttes i å (videre)utvikle en sport, slik som islandshest har gjort?

Lage et konkurranse system for de norske rasene, et type "breeders-opplegg"

Kan vise til hva hesten har vært gjennom.

Salgsauksjon el. tilsvarende. Mer markedsføring, ikke bare internt i "menigheten"

Aktivt bruk av media

NHS - bedre tilbud rundt offisielle utstillinger, kurs for utstillingsarrangører, ideutveksling

**Oppsummering etter Fellesmøtet
I Sikkilsdalen 10.-11.august 2009**

3. Spesielt på dølehest har det de seinere årene vært brukt mye eldre hingster (som brukes over mange år), og slektskapet mellom fedrene har økt. Diskuter hvordan man kan snu denne trenden, og heller stimulere til bruk av flere unge hingster og redusert slektskap mellom fedrene.

Informasjon til hesteeierne om viktigheta av å bruke yngre hingster, for eksempel i medlemsblad og nettsider. Statistisk verktøy der en overvåker populasjonen. For eksempel indeks for slektskap hadde vært veldig nyttig.

4. Det benyttes avlsstimulerende midler til Fokus unghest. Diskuter bruk av avlsstimulerende midler som virkemiddel i avlsarbeidet, og hvordan man bør planlegge en langtidsstrategi. Er det andre tiltak som bør prioriteres?

Stimulerende tiltak for eksempel tilskudd til hoppeeiere pr. bedekning med 3-års hingster. Det burde bli utløst ekstra midler eks. fra genressursutvalget når de har gått ut med varsko om at de særnorske rasene er i faressonen. Det bør brukes midler på mer strategisk markedsføring – markedet danner grunnlaget for alt. Egne konkurranser for de ulike rasene i eksisterende bruksgreiner. Eks. "Breeders" for de særnorske rasene.

Tore Kvam viste fram en oversikt over hvordan avlsmålet for NRF(norsk rødt fe) har endret seg gjennom tidene. Egenskapen har hatt ulik vektlegging og nye egenskaper har kommet til etter hvert som behovene har endret seg og muligheten for registrering har kommet til.

Orientering om bruk av utstillingsresultater og bruk av disse ved beregning av avlsindekser v/Nils Ivar Dolvik. Dolvik viste et oppsett som er laget i samarbeid med avlsavdelingen ved NHS. Dette viser resultater fra kåring av fjordhingster hvor enkelt karakterene blir satt inn i et system, og hingstene blir rangert utfra dette. Enkelt karakterer kan da gis ulik vektlegging. Etter dette ble det en del diskusjon. Det kom fram at vi må huske at vi har 4 norske raser.

Etter lunsj ble det avholdt et møte mellom representanter fra avlsrådet, NHS og rep. fra avlsorganisasjonene til de 4 norske rasene.

Jorunn S. Ballangrud
referent